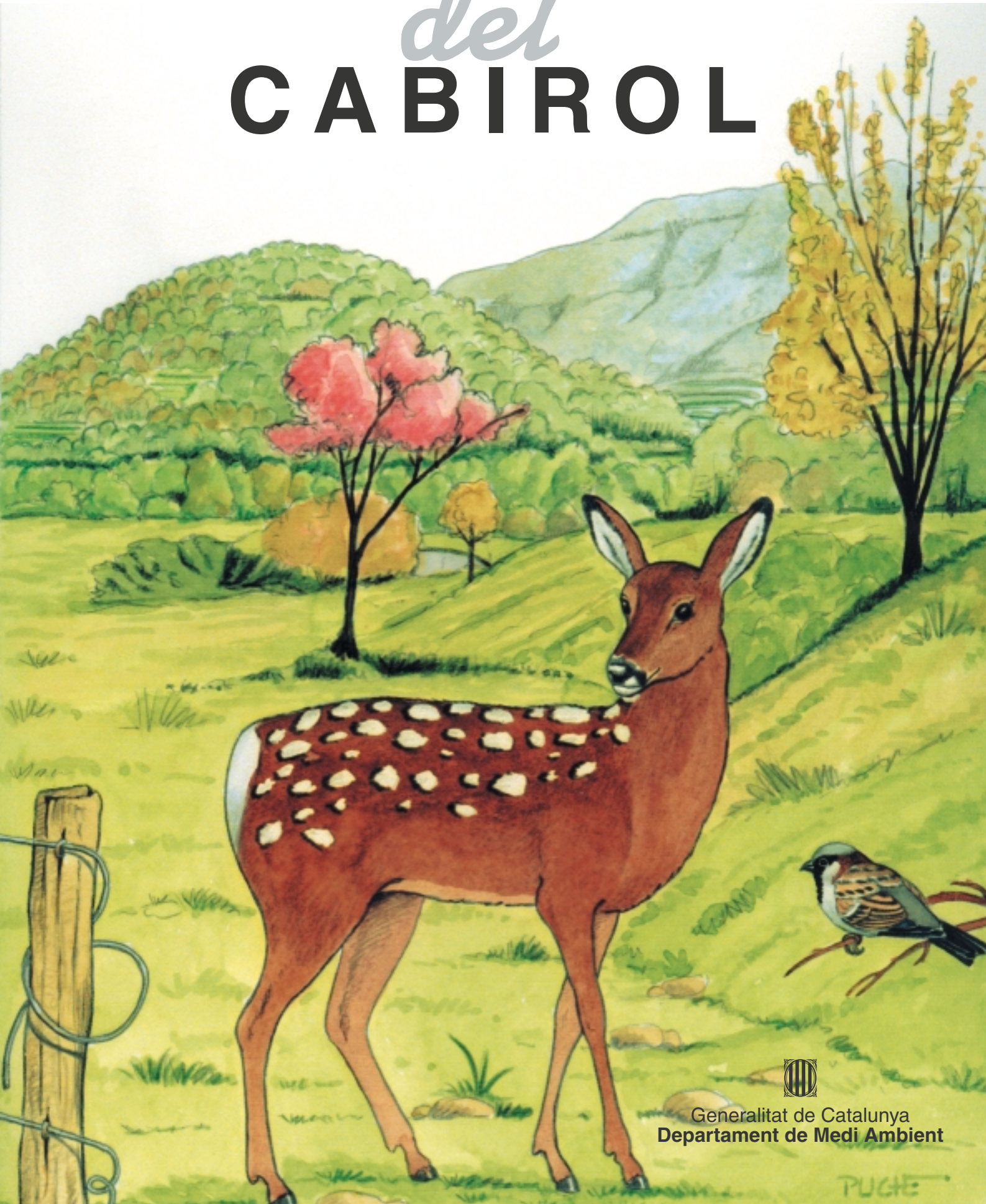

EL RETORN *del* CABIROL

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient

PUGÈ

BIBLIOTECA DE CATALUNYA. DADES CIP

Puche i Moré, Carme

El Retorn del cabirol

I. Puche, Carles, il. II. Catalunya. Departament de Medi Ambient

III. Títol

1. Cabirols – Hàbits i conducta – Catalunya – Llibres per a infants
599.735.34(467.1)

EL RETORN DEL CABIROL

© Generalitat de Catalunya

Departament de Medi Ambient

<http://www.gencat.es/mediamb/>

Primera edició: desembre 1999

Tiratge: 5.000 exemplars

Dipòsit legal: B-53.430-1999

Autora: Carme Puche i Moré

Il·lustracions: Carles Puche i Rius

Assessorament científic: Minuartia, Estudis Ambientals, SL

Supervisió: Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Maquetació, fotocomposició i impressió: El Tinter, sal

Aquesta publicació ha estat realitzada amb paper estucat ecològic de 150 g per a l'interior i 300 g per a la coberta

El retorn del cabirol

PRIMAVERA

Però, si no et veuen! No veus que l'arbust és més gros que tu?

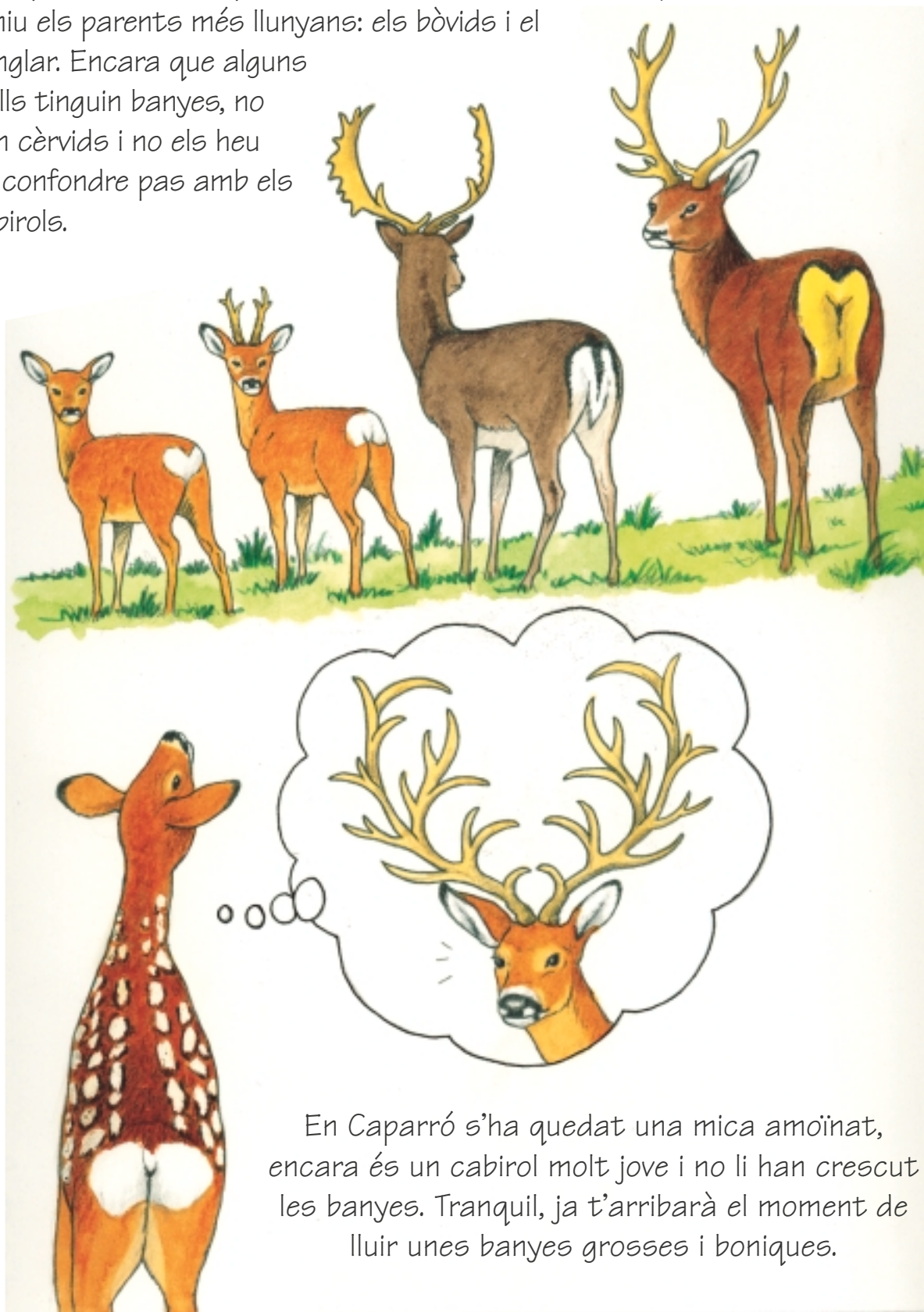
?

Ara sí! Hola, amics i amigues, aquest tan eixerit que veieu aquí és en **CAPARRÓ**.

Nosaltres sempre li hem dit així; potser perquè és molt intel·ligent o... perquè té el cap molt petit. Suposo que ja us heu adonat que no és ni un gat, ni una vaca, ni un lleó. És... un **CABIROL**.

Aquesta és la família d'en Caparró. La parelleta amb posat solemne de l'esquerra són els seus pares. Com podeu veure, la mare no té banyes i el pare sí. Al costat, i més grans que ells, hi ha els seus parents més directes: la daina i el cérvol. Els parents d'en Caparró no són cabirols, però tots plegats formen part de la família dels cèrvids. Aquí, a la dreta, en teniu els parents més llunyans: els bòvids i el senglar. Encara que alguns d'ells tinguin banyes, no són cèrvids i no els heu de confondre pas amb els cabirols.

En Caparró s'ha quedat una mica amoïnat, encara és un cabirol molt jove i no li han crescut les banyes. Tranquil, ja t'arribarà el moment de lluir unes banyes grosses i boniques.

Cabra
Salvatge

Isard

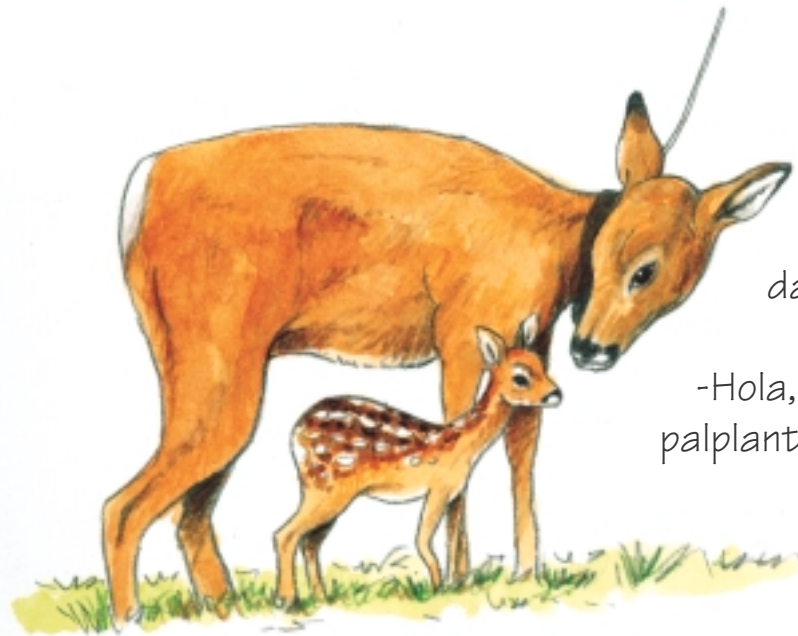

Mufló

Senglar

Ara arriba la seva mare amb cara de voler rentar en Caparró de dalt a baix.

-Hola, *cherie*, què fas aquí tan palplantat?-li pregunta amb un accent afrancesat.

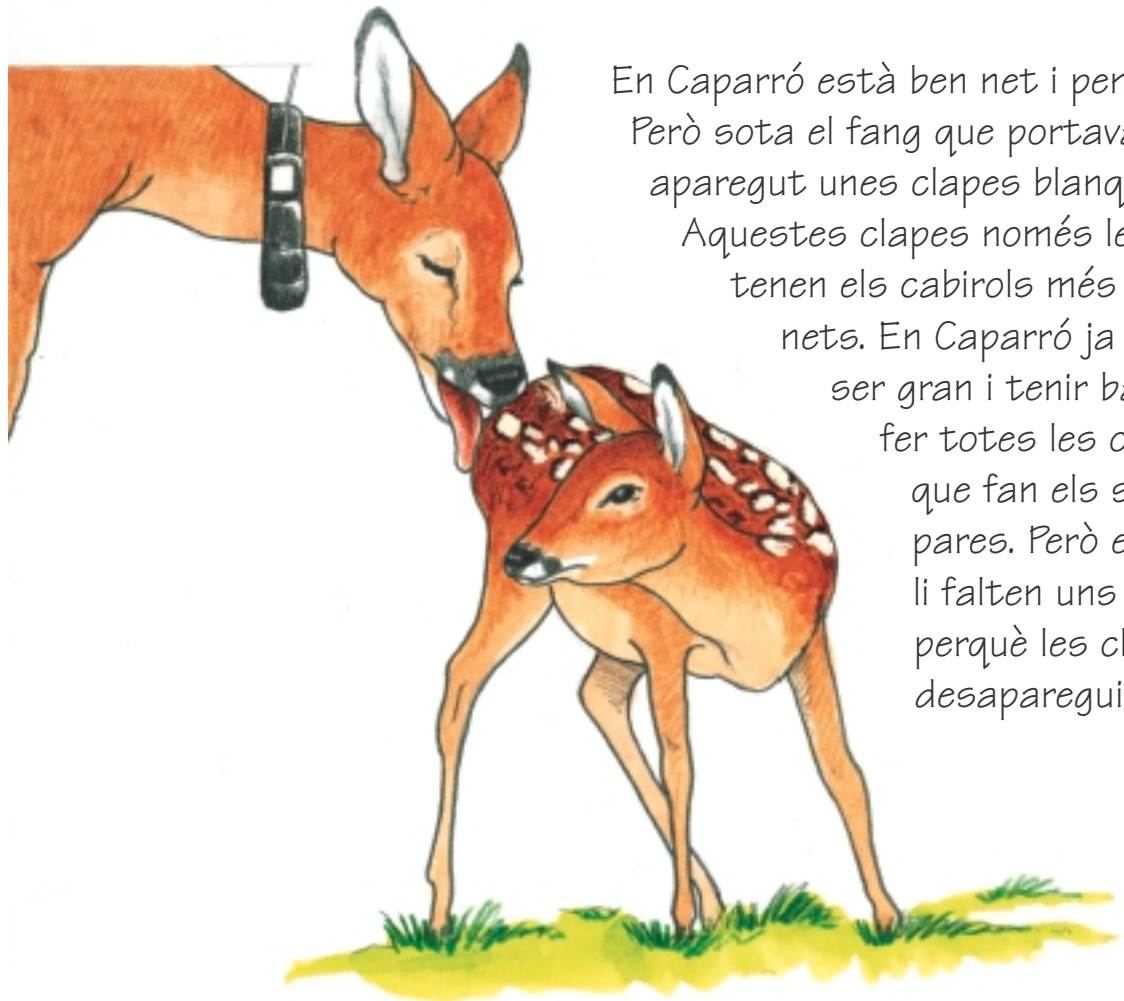
-Mare, jo no tinc banyes, per què?

-Encarra ets petit, et falta molt per tenir banyes com el teu parrre.

-Però jo sóc important: hi ha molts nens i nenes que em volen conèixer. I jo, sense banyes!

-Ha, ha, ha! Molt bé, doncs si ets tan important t'haurrem de deixar ben net. *Très jolie!* - li respon la mare a en Caparró.

En Caparró està ben net i pentinat. Però sota el fang que portava li han aparegut unes clapes blanques. Aquestes clapes només les tenen els cabirols més joves. En Caparró ja voldria ser gran i tenir banyes i fer totes les coses que fan els seus pares. Però encara li falten uns mesos perquè les clapes desapareguin.

-Sí, què passa, tinc taquetes blanques per tot el cos perquè sóc un cabirol petit. Ja ho sé, però quan sigui gran jo... jo...

Mentre en Caparró protesta per la seva marca de joventut, se sent una veu que li retreu:

-Què faràs tu, Caparró?

Aquest que veieu assegut a terra, mirant tranquil·lament el que està passant, és en Raspall, un senglar molt amic d'en Caparró. En Caparró no sap què contestar a la pregunta d'en Raspall. No sap pas què farà quan sigui gran.

En Caparró s'ha posat molt content de veure el seu amic. Fins avui no s'havia adonat d'aquest nom tan estrany que té el seu company senglar i li pregunta:

-Escolta, Raspall, per què et dius Raspall i no Senglar?

-I tu, per què et dius Caparró i no Cabirol?

-Doncs... -diu dubtós en Caparró.

-Doncs perquè tens el cap petit, ha, ha, ha. I jo em dic Raspall perquè sempre vaig molt ben pentinat, com si m'acabés de raspallar tot el cabell...

No us el cregueu pas. En Raspall es diu així perquè sempre es rasca l'esquena contra els arbres, i sembla que s'estigui raspallant. Però això que sempre va molt ben pentinat, ens ho hauríem de mirar dos cops. Més aviat té el cos descabellat i ple de fang. Tot i això, al nostre amic senglar li agrada fer-se el presumit.

En Caparró se'n riu del Raspall i es posa a jugar amb una papallona.
Mentrestant, en Raspall es va defensant:

-No te'n riguis, Caparró, jo com a mínim no tinc el cos ple de clapes
blanques -li retreu en Raspall.

Sempre discuteixen, aquest parell. No us penseu que no s'avenen. En
realitat, s'ho passen molt bé jugant junts.

La papallona que perseguia en Caparró ara s'ha posat sobre el morro d'en Raspall, cosa que no li ha fet gaire gràcia:

-Mira, Raspall, com t'estima aquesta papallona -li diu en Caparró.

-Mmmm, grunxx mmmm -gruny en Raspall.

-Només saps grunyar, no pots dir-me res més?- li pregunta el Caparró.

-Aaaaaatxim!

En Raspall ha fet un gran esternut que ha fet marxar la papallona. Fins i tot en Caparró s'ha espantat una mica. Les potetes de la papallona li han fet pessigolles al pobre Raspall, que no gosava moure's ni dir res per no esternudar. Però, finalment, no ha pogut aguantar més i la papallona ha sortit disparada del seu nas.

De sobte, en Raspall li pregunta a en Caparró:

-A mi, em cau molt bé la teva mare, però no diries que és una mica estranya?

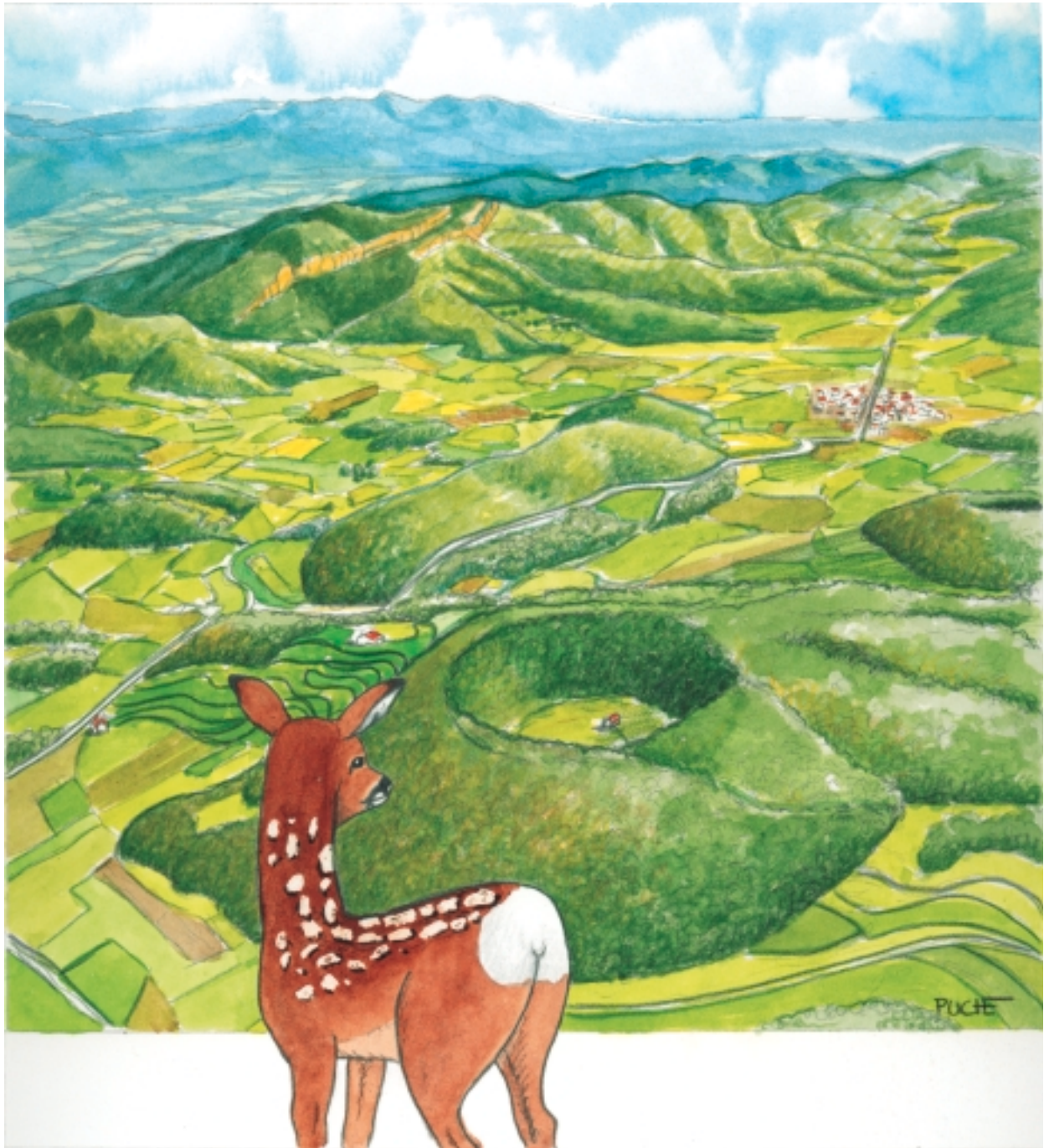
-Què vols dir? Ja t'estàs ficant un altre cop amb la meva mare.

Raspall, no tens remei!

-Jooo? -dissimula en Raspall- No! I ara, jo no m'hi posaria mai amb la teva mare... però, parla una mica malament a vegades. Tot això que diu del gerrii i el tre joliiii i totes aquestes errrres que sempre pronuncia amb tanta força... no vols dir que la teva mare té algun problema a la boca?

En Caparró decideix explicar-li tota la història de la seva mare a en Raspall:

-Que no, Raspall, ets un paparra! Ja t'he explicat cinquanta mil cops que a la meva mare no li passa res estrany a la boca. Si diu totes aquestes coses és perquè és francesa. Sí, com ho has sentit, FRAN-CE-SA.

Mireu, jo he nascut aquí, a la Garrotxa. Però la meva mare va venir de França fa 4 anys. Va venir perquè ja no quedaven gaires cabirols a Catalunya. Abans n'hi havia hagut més, aquí i a algunes zones del Pirineu. Així que van portar la meva mare fins aquí. Perquè la meva mare és molt maca i molt forta i llavors...

En Caparró sempre exagera una mica quan parla de la seva mare. La veu com una heroïna que va abandonar la seva terra per salvar els cabirols a Catalunya. En Raspall li pregunta més coses. S'ha interessat molt per la història de la seva família:

-D'acord, d'acord, tens raó... No cal que ens facis cap discurs. Però, si viviu tan bé a la Garrotxa, per què en van marxar els cabirols?

-No van marxar, Raspall, molts dels cabirols que hi havia en aquesta i d'altres terres van anar desapareixent.

El bosc abans era un lloc on només vivien els animals. No només hi havia cabirols, també hi havia llops, isards... Però de la mateixa manera que els animals hi vivien prou bé, els homes també van anar necessitant el bosc per treballar-hi i aconseguir aliments.

Carboners i vaquers van anar ocupant la muntanya per poder fer la seva feina. Però el bosc sempre havia estat l'hàbitat del cabirol i ara hi havia massa gent per poder-hi viure com abans.

També es van trobar amb els humans, que no paraven d'amoïnar-los.

-Però tot va canviar! Va arribar un grup d'homes i dones que volien que hi tornessin a haver cabirols a la muntanya i recuperar més espècies d'animals que n'havien desaparegut. Perquè tothom té una funció en aquest món: nosaltres, els cabirols, per exemple, ens mengem molts arbusts de sotabosc. I, si no fos per nosaltres, n'hi hauria massa i seria un problema per a la natura.

Primer, tots aquests homes i dones es van posar a pensar i

després ho van comentar als habitants de la zona per veure si hi estaven d'acord.

I es van posar a treballar. Primer, calia buscar cabirols forts i sans, així, com jo... o com ell. No us penseu que porten qualsevol cabirol, primer ens fan passar una revisió mèdica a mans dels millors veterinaris.

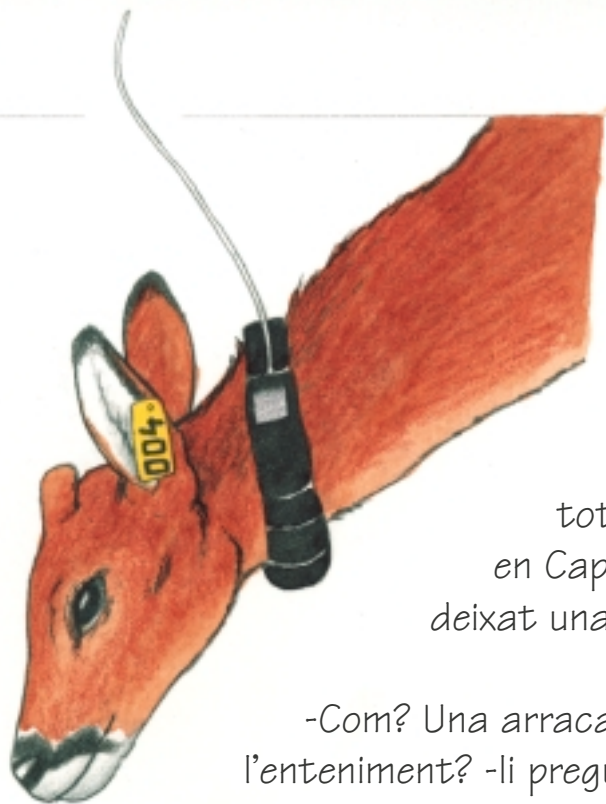
El nombre de cabirols a portar és molt important. No poden ser

Jo ja sóc gran per fer trasllats

I que siguin joves per poder-se adaptar millor al medi on se'ls porta.

-I, finalment, se'ls posa una arracada i un collaret -continua en Caparró.

En Raspall s'ha quedat molt parat després de tota l'explicació que li ha fet en Caparró. Això de l'arracada l'ha deixat una mica desorientat:

-Com? Una arracada? Que t'has begut l'enteniment? -li pregunta astorat en Raspall.

-No, Raspall, no t'esveris. Aquesta arracada groga serveix perquè les persones que fan el seguiment puguin identificar els cabirols que han portat de França. El collaret té un emissor incorporat, i així poden saber en qualsevol moment on som.

En Raspall, presumit com sempre, s'ha afanyat a posar-se un collaret i lluir-lo.

-Que m'està bé? -pregunta el Raspall.

-Què fas? Això és per als cabirols! Tu no ets pas un cabirol, oi?

-No, la veritat és que no, jo sóc un senglar i els senglars...

-A més, amb això poca broma! Pensa que després els científics posaran totes les dades en un ordinador i podran saber més coses de nosaltres -diu tot ofès. Som aquí per parlar de cabirols i no de senglars -afegeix ràpidament en Caparró, que no vol perdre el seu protagonisme en aquesta història.

En Raspall ja rondina. Però sembla que en Caparró torna a estar embadalit ara amb una marieta que s'ha parat a la fulla d'un esbarzer. Tot i que ningú l'escolta, en Raspall continua parlant:

-Doncs sembla que aquest juny serà dur, el sol espetega de mala manera...
-va xerrant en Raspall.

De sobte, sent un soroll rera els matolls que el fa aturar i uns ulls terrorífics que miren fixament en Caparró. En Raspall s'aixeca i aquells ulls es transformen en una guilla que va disparada cap a en Caparró, embadalit amb la menja.

-Caparroooooó! -crida en Raspall espantat.

La mare d'en Caparró havia estat guaitant tota l'escena. Arrenca a córrer passant pel costat de la guilla. La guilla comença a perseguir-la, però ella és més ràpida. En Raspall mira l'escena bocabadat, no sap què està fent la mare d'en Caparró. "Que s'ha begut l'enteniment?", pensa en Raspall. Però la mare d'en Caparró sap molt bé què està fent, li està salvant la vida, al seu fill.

En Caparró s'ha quedat arraulit a terra, on intenta camuflar-se amb les seves clapes blanques.

En Raspall se li acosta i li pregunta si es troba bé. Però en Caparró no li contesta, està cargolat i immòbil a terra, tapat per una mata d'herba. Té molta por i només espera que torni aviat la seva mare.

La mare ha aconseguit despistar la guilla i torna amb el seu fill. En Raspall continua cridant el cabirolet, que no es mou. La mare li explica:

-No t'esforcis, Raspall, fins que jo no torni al seu costat i li digui que es pot moure no es mourà. És així com defensem els nostres fills: jo me'n vaig corrents per allunyar el depredador. El pobre Caparró és massa petit per plantar cara a un animal com la guilla.

En Raspall respira més tranquil i veu com en Caparró aixeca el cap i s'arrecera contra la seva mare, espantat. Ha estat un moment difícil, però ara tot ha passat. La vida dels cabirols a la Garrotxa no és fàcil. Han d'espavilar-se per no ser devorats pels depredadors com la guilla.

